

Oglasi

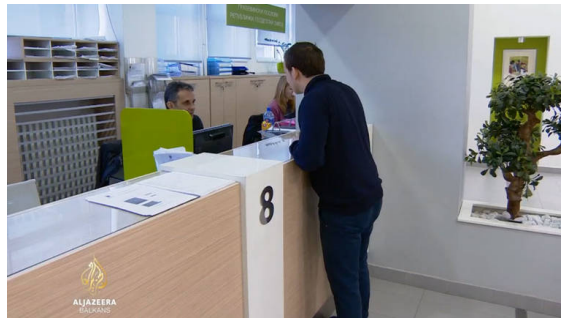
TEME 20. januar 2018.

BiH kuca na vrata EU sa administracijom koju je uspostavila Austro-Ugarska

Dok je u Hrvatskoj i Srbiji zaživjela elektronska uprava, u BiH su građanima takve usluge još uvijek nedostupne.

 Piše: Mladen Obrenović

Podijeli

Osim što moraju čekati u redovima, bh. državljani plaćaju i skupne naknade za dokumente [Al Jazeera - Ilustracija]

Građanima Bosne i Hercegovine kojima je istekao rok važenja osobnih dokumenata i dalje preostaje čekati u dugim redovima, pred šalterima i bez mogućnosti da, u vremenu interneta i suvremenih tehnoloških pomagala, tu obvezu riješe kraćim i jednostavnijim putem. Ono što je njihovim susjedima u Hrvatskoj i Srbiji, ali i drugdje na Balkanu i Europi, davno olakšalo život i što je dostupno u nekoliko klikova, Bosancima i Hercegovcima ostaje nedohvatljivo.

U obje susjedne države funkcioniše sustav e-uprave, no zakoni o elektronskom potpisu i elektronskom dokumentu u Bosni i Hercegovini nikako da zažive, ukazuju u udruzi Vaša prava BiH, dodajući kako ne funkcioniše ni elektronska komunikacija između različitih institucija.

„Još uvijek nisu međusobno uvezani registri o matičnim knjigama entiteta, kao i entiteta i Brčko Distrikta BiH. Osim toga, ni matični uredi u kojima se vode evidencije o ličnim stanjima građana i državljanstvu nisu adekvatno elektronski uvezani za policijskim upravama koje su nadležne za izdavanje ličnih karata“, kaže Bakir Mrkonja iz Vaših prava.

Na primjeru izdavanja osobne iskaznice, iako Bosna i Hercegovina ima najsuvremenija rješenja elektroničkih

Skupe naknade za dokumente

Udruga Vaša prava BiH ukazuje na još dva problema s kojima se suočavaju bh. državljani. Jedan od

Oglasi

POVEZANE VIJESTI

Sad ste mi tražili CIPS-ovu prijavu i - nikad više

E-uprava još daleko u BiH

Hrvatski građani više neće čekati na šalteru

POPULARNO

- 1 **Navijači Liverpola Salahu: 'I ja ću postati musliman'**
- 2 **Turska: Američke i turske snage smjestiti u Manbij**
- 3 **ISIL – fenomen kratkog daha**
- 4 **Sveti Valentin u kolijevci islama**
- 5 **Video: Ponor u asfaltu progutao vozila u Rimu**

dokumenata, objašnjava svu kompliciranost procedure. Prema zakonu, osobnu iskaznicu izdaje nadležni organ po mjestu prebivališta državljanina, pa tako ako osoba koja je rođena u Sarajevu, a ima prebivalište u Banjoj Luci, podnese zahtjev za izdavanje tog dokumenta, potrebno je se u matičnom uredu u mjestu rođenja i mjestu gdje je

njih se odnosi na činjenicu da pripadnici marginaliziranih skupina, koji ne mogu pribaviti dokaze da imaju valjanu osnovu za prijavu prebivališta, odnosno nisu vlasnici ili posjednici imovine ne mogu prijaviti prebivalište što je preduvjet za izdavanje osobne iskaznice.

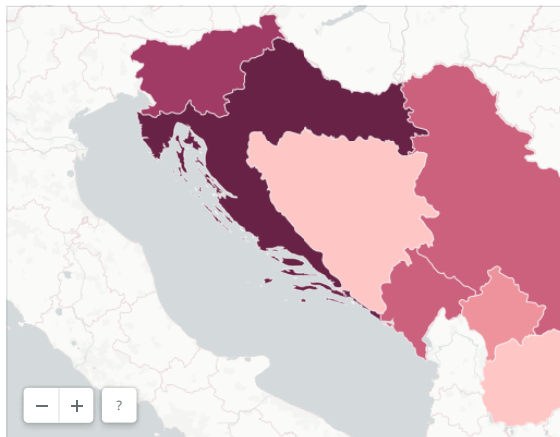
„Što se tiče naknada i cijena za izdavanje dokumenata, smatram da su previsoke, s obzirom na životni standard i primanja građana, i da bi trebale biti jeftinije. Naročito ako se uzme u obzir da je posjedovanje lične karte za sve punoljetne državljane koji imaju prebivalište u BiH obavezno. U slučaju da građanin ne posjeduje ličnu kartu može mu se izreći i prekršajna sankcija“, napominje Bakir Mrkonja.

evidentirana činjenica državljanstva provede provjera i verificira da je osoba kojoj se izdaje osobna iskaznica državljanin BiH i da su podaci koji su upisani u matičnim knjigama i evidencijama MUP-a identični. Razlog tome jeste činjenica, nastavlja Mrkonja, što organi nadležni za izdavanje osobnih iskaznica nemaju izravan uvid u matične knjige.

„Nijedan zahtjev koji se tiče pribavljanja i izdavanje identifikacionih dokumenta (lična karta, pasoš, vozačka dozvola) nije moguće podnijeti elektronskim putem i bez ličnog dolaska i podnošenja zahtjeva organima nadležnim za izdavanje dokumenata, ali moguće je da se dokumenti nakon što budu izrađeni podnosiocu zahtjeva dostave poštom ili da ih preuzme punomoćnik“, dodaje Mrkonja.

U Hrvatskoj naručuju dokumente od kuće

Mogućnost dostave izdanih dokumenata imaju i državljani Hrvatske, no njima je prilično pojednostavljena procedura ishođenja osobne iskaznice, putovnice ili vozačke dozvole, ali i svih drugih dokumenata poput različitih izvoda i uvjerenja. Uz sve to, otprije uvedenim e-osobnoj i e-vozačkoj nedavno na raspolaganju imaju i e-putovnicu. Svi dokumenti koji nose oznaku „e-“ nastali su kroz projekt e-gradani, koji je pokrenula SDP-ova, a nastavile HDZ-ove vlade. Prije tri godine, za taj projekt dobili su nagradu Partnerstva za otvorenu vlast na svjetskoj razini.

„U nekoliko godina uspjeli smo postaviti temelje elektroničke uprave i apsolutno krenuli u korak sa zemljama EU. Jedan ogroman informacijski sustav napravljen je na razini države tako da je savršeno modularan i ništa u njemu danas ne morate mijenjati. Sva ministarstva i tijela trebaju ispoštovati tehničke standarde i svoju uslugu priključiti unutra. Stvari se samo uklapaju kao lego kockice“, objašnjava Darko Parić, nekadašnji čelnik Uprave za e-Hrvatsku i aktualni saborski zastupnik SDP-a.

Parić je bio na čelu tima zaduženog za uvođenje elektronske uprave, a kad je zaživio samo su mu dodavane nove usluge. Osim spomenute e-putovnice, nedavno je najavljeno i e-novorodenče koje mladim roditeljima donosi sve papire na jednom mjestu.

Nema pravnog okvira u BiH

Dok je u Hrvatskoj odnedavno omogućeno elektronsko podnošenje zahtjeva za izdavanje putne isprave, u BiH to još uvijek nije u praksi primjenjivo. Agencija za identifikacijske dokumente, evidenciju i razmjenu podataka BiH (IDDEEA), kako kažu u toj instituciji, prati svjetske i europske standarde u skladu sa zakonskim nadležnostima, te implementira tehnička rješenja u skladu s pozitivnim propisima.

„S tim u vezi, postoje određeni pravni preduслови kako bi se omogućilo podnošenje zahtjeva za izdavanje putne isprave korištenjem elektronske lične karte. Takođe, potrebno je da se stvori pravni okvir za izdavanje putne isprave elektronskim putem što trenutno nije slučaj u skladu sa važećim zakonom o putnim ispravama“, odgovara Goran Rakić, šef kabineta direktora IDDEEA.

„Građanima je fantastično – sjede kod kuće i dobivaju što im treba. Posljednje što su uradili jeste da možete putovnicu naručiti od kuće i da je dostave na kućnu adresu. Građanima nekad nije problem da plate nešto, nego im je bitno da je brzo, efikasno i jednostavno. Ako to mogu odraditi od kuće i bez obzira ako to moraju platiti više nego na šalteru, bit će savršeno zadovoljni“, objašnjava Parić.

Po njemu, e-uprava je „definitivno najbolji, najsvjetliji primjer kako politika treba i mora biti u službi

građana i to uz jako malo izdvojenih sredstava, ali s jako puno rada, truda i znanja ljudi iz državne uprave“.

Šalter sale u Srbiji još uvijek pune

I Srbija je napravila veliki napredak u uvođenju elektroničkih usluga kroz portal euprava.gov.rs te olakšala građanima izdavanje dokumenata, no još uvijek moraju fizički da se pojave pred šalterom. Olakšica im je mogućnost zakazivanja termina za podnošenje zahtjeva i prateće dokumentacije za izdavanje osobne iskaznice i putovnice.

No problem je nastao u proceduri zamjene starih vozačkih dozvola za nove, kartične i sve je, kako kažu u Centru za evropske politike, ostalo na pokušaju. Procedura je podrazumijevala instaliranje nekoliko različitih softvera za elektronsku uslugu što se pokazalo, navode, kao kompliciran postupak, koji zapravo i nije bio korisnički orijentiran, pa je velika većina građana i dalje išla dva puta u policiju radi izdavanja tog dokumenta.

„Građani su u velikoj meri obavešteni o mogućnostima korišćenja elektronskih usluga, međutim praksa pokazuje neujednačenost pružanja javnih usluga u Srbiji, gde kvalitet i efikasnost tog procesa u velikoj meri variraju u zavisnosti od kapaciteta pojedinačnih opština, odnosno odnosa službenika prema građanima“, kaže Katarina Tadić, istraživačica Centra za evropske politike i stručnjakinja za područje pružanja javnih usluga.

Istraživanja provedena u okviru projekta koji financira USAID, a koji Centar za evropske politike provodi s Evropskim pokretom u Srbiji i 12 lokalnih partnerskih organizacija su pokazala i da su građani, s jedne

Država bez papira

Darko Parić podsjeća kako je Hrvatska proteklih godina razvijala dvije priče: „jedna se zvala 'država bez papira' u kojoj bi ministarstva, tijela i šalteri sami razmjenjivali dokumente i podatke za građane, a da to građani ne moraju raditi; druga priča su e-građani, gdje su građani od kuće mogli sve to napraviti“.

strane, pozitivno ocijenili uvođenje elektronske uprave, ali i bili „nezadovoljni zbog čekanja i redova koji se javljaju u mnogim policijskim stanicama uprkos

„Nije se više moralo, ako ste se rodili u Zagrebu, a živite u Splitu, da morate ići po rodni list u Zagreb. To smo promijenili i možete živjeti u Zimbabveu i dobiti bilo koji dokument samo da imate priključak na internet“, kaže Parić.

zakazanom terminu“. „To ukazuje da je prostor za napredak veliki i da je Srbija i dalje daleko od potpune digitalizacije procesa izrade ličnih dokumenata“ ukazala je Tadić.

Građani izloženi većim troškovima

Vraćajući priču na bh. iskustva, odnosno na iskustva svih građana koji moraju satima čekati pred šalterima i prikupiti hrpu dokumenata hodanjem od vrata do vrata, Edita Avdibegović iz udruge Vaša prava BiH smatra da su bez sustava elektroničke uprave građani uskraćeni za lakše ostvarivanje prava.

„Nesporno je da su zbog nepostojanja elektronske uprave građani izloženi i većim troškovima, pa tako uz zahtjev za izdavanje lične karte trebaju priložiti izvod iz matične knjige rođenih i uvjerenje o državljanstvu, te u zavisnosti od općine do općine platiti taksu prilikom izdavanje ovih dokumenata, umjesto da organi nadležni za izdavanje mogu sami izvršiti uvid i provjeriti da li neko ispunjava uslove za izdavanje lične karte“, navodi Avdibegović.

Svjesna je i da sve to utječe i na učinkovitost postupka, u smislu potrebnog vremena za prikupljanje svih dokumenata, čemu posebno pridonosi nepostojanje središnjeg matičnog registra u BiH. Sve dok se stvari ne promijene, stanje će ostati otprilike slično kakvim ga je davnih dana uspostavila austrougarska administracija. A Europska unija je pred vratima. Doduše, još uvijek zatvorenima.

Izvor: Al Jazeera

TAGOVI

E-uprava Administracija Državna administracija Uprava

Dokumenti Elektronski dokumenti BiH Hrvatska Srbija

Darko Parić Bakir Mrkonja Edita Avdibegović Katarina Tadić

Mladen Obrenović

TOPIC

Društvo

NAPOMENA: Komentari odražavaju stavove autora komentara, a ne stavove Al Jazeera Balkans. Molimo korisnike da se suzdrže od vrijeđanja, psovanja i vulgarnog izražavanja jer takvi komentari neće biti objavljeni. Al Jazeera Balkans zadržava pravo da određene komentare obriše bez najave i objašnjenja.

Start the discussion...

LOG IN WITH

OR SIGN UP WITH DISQUS

Name

Be the first to comment.

NAJNOVIJE VIJESTI

Sofija: Podrška evropskoj perspektivi zapadnog Balkana

Skup parlamentaraca tiče se procesa proširenja Evropske unije i evropske perspektive država zapadnog Balkana.

Francuska i Njemačka za zajedničku evropsku vojsku

Doživotni zatvor za šestoricu turskih novinara zbog neuspjelog puča

U BiH registrirano 137 osoba na stranim ratištima

O nama

O nama
Kako nas gledati
Odredbe i uvjeti

Naši kanali

Al Jazeera Arabic	Al Jazeera Türk
Al Jazeera English	AJ +
Al Jazeera Mubasher	AJ+ Arabi
Al Jazeera Dokumentarni	
Al Jazeera Balkans	

Naša mreža

Al Jazeera Centar za studije
Al Jazeera Medijski institut
Al Jazeera Centar za ljudska prava i građanske slobode
Al Jazeera Forum

